
Zeszyty Karmelitańskie

Pismo poświęcone duchowości

Numer specjalny

2015

Piwnica
Duchowa

Piekno jest kluczem **TAJEMNICY**

POZNAŃ 2015

Redakcja:

Bogna Hołyńska

Współpraca:

**o. Wojciech Ciak OCD,
Małgorzata Bogdewicz-Wojciechowska, Jakub Żmidziński,
o. Bartłomiej Józef Kucharski OCD, Piotr Drozdowicz, Maciej Mazurek**

Adiustacja i korekta:

Bogna Hołyńska

Imprimi potest:

Jan Piotr Malicki OCD, prowincjał

Warszawa, 23.12.2015

Wydawca:

FLOS CARMELI

Wydawnictwo Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych

ul. Działowa 25; 61-747 Poznań

tel.: **061/856-08-34**; email: **wydawnictwo@floscarmeli.pl**

www.floscarmeli.pl

ISBN 978-83-64430-85-5

POZnań*

*Miasto know-how

* Dofinansowano ze środków Miasta Poznania

Spis treści

Od Redakcji	5
-------------------	---

W KRĘGU SPOTKAŃ

Na wspólnej drodze poszukiwania Boga.....	7
Poetów zawsze będzie niewielu... ..	13
Piękno ponad wszelkimi toczącymi się sprawami... ..	17
W każdym z nas tkwi romantyzm.....	22
Prawdziwy artysta powinien być święty!.....	28
Żywa wymiana myśli w atmosferze wspólnoty.....	34

PRZYBLIŻENIA

Bartłomiej Józef Kucharski OCD

Duchowość artysty – fragmenty Dziennika	40
---	----

Małgorzata Bogdewicz-Wojciechowska

Między światłem a cieniem.....	44
--------------------------------	----

Piotr Drozdowicz

Między adoracją a profanacją.....	50
-----------------------------------	----

Maciej Mazurek

Kościół i kultura Zachodu.....	62
--------------------------------	----

Mirosław Moczulski

Analiza oglądalności filmów Piwnicy Duchowej na platformie YouTube	66
---	----

POEZJA WOKÓŁ KARMELU

<i>Bartłomiej Józef Kucharski OCD</i>	73
<i>Małgorzata Bogdewicz-Wojciechowska</i>	75
<i>Andrzej Michałowski</i>	78
<i>Bogna Hołyńska</i>	81
<i>Andrzej Sikorski</i>	84

KALENDARIA SPOTKAŃ

<i>Jakub Żmizdiński</i>	
Galeria Spotkań.....	86
<i>Bogna Hołyńska</i>	
Wielcy Mistycy.....	97
<i>Bogna Hołyńska</i>	
Kino Duchowe	109
<i>Bogna Hołyńska</i>	
Dialogi Poetyckie	116
<i>Bogna Hołyńska</i>	
Zespół Anonymous	123

Z ARCHIWUM PIWNICY DUCHOWEJ

Recenzje	126
Plakaty.....	130
Galeria.....	138

Od Redakcji

(...) *Bo piękno na to jest, by zachwycało*
Do pracy – praca, by się zmartwych-wstało
C.K. Norwid

„Kto dostrzeżę w sobie tę Bożą iskrę, którą jest powołanie artystyczne – powołanie poety, pisarza, malarza, rzeźbiarza, architekta, muzyka, aktora... – odkrywa zarazem pewną powinność: nie można zmarnować tego talentu, ale trzeba go rozwijać, ażeby nim służyć bliźniemu i całej ludzkości” – tak brzmi fragment *Listu do artystów* Jana Pawła II, którego patronat nad najnowszym numerem „Zeszytów Karmelitańskich” w pewien sposób narzuca się sam. Współcześnie artystę gloryfikuje się, stawia go na równi z Bogiem, daje prawo wyrządzania krzywdy szeregom sumień. Dlatego też każdy twórca powinien – prócz ćwiczenia warsztatu i doskonalenia technik – kształcić przede wszystkim swego ducha i sumienie, by nie zapomnieć o wielkim obowiązku, jaki na nim spoczywa. Nie może przyjmować talentu, tej „Bożej iskry”, jako czegoś, co odgórnie mu się należy – gdyż jest to dar, a nade wszystko powołanie.

Ten wyjątkowy numer „Zeszytów Karmelitańskich” poświęcony jest działalności, misji i historii Piwnicy Duchowej – miejscu spotkań *sacrum* ze sztuką, na które składają się następujące cykle wydarzeń: Wielcy Mistycy, Galeria Spotkań, Kino Duchowe, Dialogi Poetyckie oraz koncerty zespołu muzyki dawnej Anonymous. Stąd wynika wyjątkowy patronat, jaki nad tym numerem sprawuje Jan Paweł II – Święty, który niejednokrotnie wyrażał swoją wrażliwość na piękno – to najprawdziwsze, płynące od Boga.

Ponieważ Piwnica Duchowa rozpoczęła swoją działalność przeszło dwadzieścia cztery lata temu, wydaje się, że nadszedł czas podsumowań, wytyczania dalszych perspektyw, stawiania pytań o jej rozwój. Warto przypomnieć, jakie wydarzenia miały miejsce w przeszłości, przede wszystkim zaś pamięć należy się osobom, które gościły w tym wyjątkowym miejscu. Stąd próba zebrania i zaprezentowania skromnego archiwum dokumentującego

początki Piwnicy oraz umieszczenie kalendariów spotkań. Do współpracy przy tym numerze „Zesztytów” zostali poproszeni przede wszystkim twórcy i badacze zrzeszeni wokół Piwnicy Duchowej. Rozmowy, które przeprowadzono z nimi, wskazują na poczucie misji i zaangażowania w budowaniu wspólnej przestrzeni dla nieprzemijalnego Piękną.

Czytelników spragnionych refleksji z pewnością zainteresują artykuły Małgorzaty Wojciechowskiej-Bogdewicz, Piotra Drozdowicza czy Macieja Mazurka. W niezwykle sposób refleksję o współczesnej kulturze oraz o karmelitańskich tradycjach pisarskich snuje ojciec Bartłomiej Józef Kucharski – karmelita bosy z Krakowa, redaktor i...poeta. Oczywiście znalazło się miejsce i dla poezji – tej wartościowej, powstałej z „Bożej iskry”...

Pragniemy serdecznie podziękować Wydziałowi Kultury Urzędu Miasta Poznań za mecenat, jaki sprawuje nad naszą działalnością w ramach Piwnicy Duchowej oraz za wielką życzliwość Pracowników tego wydziału.

Na progu nowego roku życzymy Czytelnikom, aby obcowanie z Pięknem zawsze wiązało się z odkrywaniem prawdy o sobie i Bogu, oraz dzieleniem się tą Prawdą.

*o. Wojciech Ciak
przeor klasztoru karmelitów bosych w Poznaniu*

W KRĘGU SPOTKAŃ

rozmowy z prowadzącymi Piwnicę Duchową

Na wspólnej drodze poszukiwania Boga...

z profesor Anną Grzegorzcyk¹
rozmawia Bogna Hołyńska

B.H.: Jakie były początki spotkań „Wielcy Mistycy” w Piwnicy Duchowej?

A.G.: Historia Wielkich Mistyków, jak i całej Piwnicy, związana jest z „Zeszytami Karmelitańskimi”, które stanowiły forum dla upowszechniania wydarzeń Piwnicy Duchowej; istniała unia między nimi – w karmelitańskim piśmie publikowano to, co było prezentowane w ramach spotkań. Później dopiero spotkania z mistykami stały się autonomiczną częścią – zyskała na tym Piwnica jako samodzielna jednostka. Od początku w Piwnicy Duchowej działał Aleksander Machalica, który reżyserował „duchowe treści”, a z czasem wprowadził też własny cykl spotkań z Clivem Staplesem Lewisem (cykl *Listy starego diabła do młodego*). Warto zaznaczyć też, że to właśnie Wielcy Mistycy stanowią korzeń, z którego stopniowo wyrosły kolejne gałęzie Piwnicy Duchowej.

B.H.: Jak należy rozumieć sformułowanie „Wielcy Mistycy”?

A.G.: Formuła ta jest bardzo szeroka, nazwa „mistycy” nie obejmuje mistyków *sensu stricto* – uznanych i kanonicznych, ale również tych, któ-

---

¹ **Anna Grzegorzcyk** – Profesor Zwyczajny, kierownik Zakładu Semiotyki Kultury na UAM, dyrektor Centrum Badań im. Edyty Stein; autorka szeregu publikacji poświęconych filozofii kultury, historii mistyki, filozofii rozwoju duchowego. Od lat związana z Piwnicą Duchową, prowadzi i organizuje wydarzenia w ramach Wielkich Mistyków.

rzy poszukują Boga i prawdy, mogąc stać się wzorem dla innych. Dlatego spotkania w ramach Wielkich Mistyków są okazją, by zaprezentować takie postacie jak np. John Wu – chiński konwertyta na chrześcijaństwo, Solłowiow – rosyjski pisarz, Patočka – czeski filozof, Havel – czeski polityk, Póltawska – polska doktor psychiatrii zaangażowana w działalność pro-rodzinną. Widać więc, że jest to szeroka i pojemna formuła – obejmująca zarówno pisarzy, jak i humanistów czy polityków, których łączy wspólna droga – poszukiwanie Boga.

B.H.: Zatem jak zdefiniowałaby Pani mistyka?

A.G.: Współcześnie zdefiniowałabym mistyka jako osobę, która ukierunkowuje się na odkrywanie Boga i usiłuje przekroczyć poznanie czysto racjonalne; poszukując prawdy, która stanowi dla niej sens życia, wznosi się do poznania nadnaturalnego. Mistyką są już same poszukiwania duchowe, próba zajrzenia do własnego wnętrza, w którym znajduje się Bóg, jak w *Twierdzy wewnętrznej* św. Teresy i *Drodze doskonałości* św. Jana od Krzyża czy *Twierdzy duchowej* św. Edyty Stein. To są klasyczni mistycy – takich potrzebuje współczesny świat, ale i ci nieklasyczni wyznaczają wartościowe duchowo szlaki.

B.H.: Czy takie rozumienie mistyki wpisuje się w misję Piwnicy Duchowej?

A.G.: W moim przekonaniu główny cel Piwnicy Duchowej ma charakter duchowo-edukacyjny – spotkania z kulturą chrześcijańską odbywają się między innymi po to, by pootwierać ludziom drzwi, które prowadzą w kierunku Boga, i pomóc im odkrywać Jego obecność w świecie i własnym wnętrzu. Często ludzie są uśpieni, nie radzą sobie z czymś, co jest w nich głębokie i wielkie – nie potrafią nawet nazwać tego i zaakceptować, uciekają się do pomocy różnych psychoterapeutów, autorytetów naukowych, nie zdając sobie sprawy z tego, że znajdują się na drodze ku Bogu. Będąc na spotkaniu z cyklu *Wielcy Mistycy*, możemy uświadomić sobie, że to, co mówią mistycy, jest bardzo uniwersalne, dotyczy każdego z nas i przede wszystkim ma wymiar praktyczny. Obcując z pismami Teresy Wielkiej, Małej Tereski czy Jana od Krzyża, mogą uświadomić sobie, że myślę po-

---

dobnie, w podobny sposób poszukuję Boga – że mam podobne „kłopoty z duszą” jak Mała Teresa, Teresa od Jezusa, Jan od Krzyża czy Edyta Stein – ta świadomość daje poczucie bezpieczeństwa i rozeznanie się we własnej duchowości. Poza tym z tej perspektywy widać, że święci są wśród nas; że świętych niekanonizowanych jest wielu, bo człowiek, który duchowo się doskonalą, znajduje się na drodze ku świętości.

B.H.: Wertując kalendarium spotkań, zauważyć można dużą różnorodność tematyczną...

A.G.: Różnorodność prezentowanych postaci wynika z pojemności formuły karmelitańskiej. Przyjęcie jej niesie z sobą głębokie przemiany duchowe. W drodze karmelitańskiej ważne jest formowanie człowieka; jest to realistyczna i konkretna droga – mistycy dają szczegółowe wskazówki, jak nią podążać, opisują stopnie, które należy przejść, by dostrzec Światło – Boga – Źródło Życia. Różnorodność prezentowanych postaci wynika właśnie ze źródłowości poznania i życia karmelitańskiego, które koncentruje wiele indywidualnych wędrówek. Dlatego właśnie, naturalnie niejako, tej drodze podporządkowana jest tematyka spotkań.

B.H.: A skąd czerpie Pani pomysły na poszczególne spotkania?

A.G.: Inspiracje i pomysły na w dużej mierze zawdzięczam prowadzeniu duchowemu ojca Wojciecha Ciaka i siostry Immakulaty Adamskiej. Często w ramach pokuty i kierownictwa duchowego zadawane mam różne lektury – dzięki temu odkrywam coś nowego, jakąś nową drogę, wartość – i tak właśnie rodzą się pomysły, które rozwijam i realizuję w ramach Wielkich Mistyków. Dlatego też w swej najnowszej książce *Moi święci*, która niebawem ukaże się w wydawnictwie Flos Carmeli, opisane są „zadane” przez ojca Wojciecha osoby, które wywarły znaczący wpływ na formowanie się mojej duchowości. Przedstawiam w niej, między innymi, moje spotkanie z Wandą Półtawską, które zainicjowane zostało przez ojca Wojciecha, czy ze świętym Tomaszem z Akwinu – trudnym świętym, a dodatkowo świętym z przeszłości – poleconym przez s. Immakulatę z uwagi na intelektualne koneksje z nim Edyty Stein.

Wielką wartością jest również fakt, że karmelici nie tylko anektują obszary duchowo wrażliwe, ale je w pewnym sensie aktualizują, odpowiadając tym samym na potrzeby młodych ludzi. Wskazują na postacie i zjawiska trudne. Młodzi bowiem, jak się okazuje, potrzebują i Lednicy, i...Piwnicy! Bo to dopiero karmelitańska duchowość faktycznie pozwala im wypłynąć na głębię – wskazać i „zglebić” tę niewidzialną rzeczywistość.

B.H.: To, co mówi Pani o mistykach odbiega w pewien sposób od potocznego obrazu mistyków jako osób oderwanych od rzeczywistości, prawda?

A.G.: Oczywiście! Biorąc pod uwagę choćby świętą Teresę z Avila, możemy z całkowitą pewnością stwierdzić, że była kobietą „z krwi i kości”; niezwykle praktyczną osobą. W sprawach duchowych potrafiła dawać bardzo użyteczne i szczegółowe rady. Należy pamiętać, że mistik, owszem, jest głową w chmurach, ale stopami twardo stąpa po ziemi. Przykładów takich osób – uduchowionych, lecz praktycznych i konkretnych – nie brakuje wśród wielkich świętych i mistyków, ale i wśród współczesnych karmelitanek czy karmelitów. Choćby siostra Immakulata, którą znałam osobiście – mogę z wielkim przekonaniem stwierdzić, że większej realistki od niej nie spotkałam. Osoba duchowna może widzieć prawdziwiej, ostrzej niż osoba świecka, nie postrzegająca samej siebie w istocie. Osoba duchowna widzi „w głąb” i oddziela to, co nieistotne od tego, co stanowi sedno osoby czy sprawy – a takie właśnie głębokie spojrzenie mają mistycy. Również o św. Edycie Stein mówi się, iż miała „rentgenowskie” spojrzenie.

B.H.: Spotkania w Piwnicy Duchowej to nie tylko mistyka, ale też kultura... Czy sądzi Pani, że kultura potrzebna jest nam do zbawienia?

A.G.: Sądzę, że tak. Człowiek wypowiada się w kulturze i kształtuje się przez nią; kształtuje w niej swe człowieczeństwo i toruje drogę do Boga. Nawet gdy docieramy do Transcendencji, to docieramy do niej najpierw przez język, poprzez gromadzone w nim znaki kulturowe. Dzieła Teresy z Avila nie służyłyby ludziom przez setki lat, gdyby nie zaistniały w kulturze.

Jan Paweł II często odwoływał się do „mocy” kultury, wiedząc, że Bóg poprzez nią kontaktuje się z człowiekiem; dlatego jest to obszar ludzkich zachowań tak ważny w naszym życiu. Mówi się także o kulturowych i historycznych uwarunkowaniach niektórych zdarzeń Biblii, o tzw. skryptach kulturowych, potrzebnych do ich zrozumienia – zatem, jak widzimy, bez osadzenia człowieka w kulturze i historii niemożliwe jest jego usytuowanie względem Boga.

B.H.: Jak postrzega Pani współpracę Piwnicy Duchowej z innymi ośrodkami kultury? Czy jest ona w ogóle możliwa?

A.G.: Jest ona nie tylko możliwa, ale i rzeczywista, i... owocna. Ważnym momentem tej współpracy było powstanie Centrum Badań Edyty Stein w 2003 roku, z którym Piwnica od samego początku jest związana. Jednym z większych wspólnych sukcesów jest nagrodzona Feniksem książka *Fenomen pięknego życia* (w 2011 roku) pod redakcją Sergiusza Nizińskiego OCD – karmelity bosego z poznańskiego klasztoru i Małgorzaty Jan-kowskiej – ówczesnej sekretarki Centrum.

B.H.: Jakie są Pani plany na przyszłość związane z Wielkimi Mistykami? Widzi Pani perspektywę zmian czy raczej przewiduje Pani wierność tradycji, która już zakorzeniła się i wrosła w tematykę oraz formę spotkań?

A.G.: Forma spotkań w ramach Wielkich Mistyków jest już w pewien sposób utrwalona – stanowi połączenie obrazu, muzyki, słowa. Wydaje mi się, że jest to najlepsza, najprzystępniejsza forma dla podania pewnych – jakże skomplikowanych – treści. Do jej ugruntowania przyczynił się wierny wciąż Piwnicy Duchowej Aleksander Machalica, dlatego też tradycje teatralne czy aktorskie – obecne od początku – nadal będą praktykowane. Nie przewidujemy żadnych rewolucyjnych zmian w formie „piwnicznych” spotkań (chyba że dotyczyć miałyby one docieplenia fizycznego jej wnętrza). Zwłaszcza że w przeszłości bywały wprowadzane różnego rodzaju innowacje, ale po nich i tak zawsze następował powrót do tradycyjnej formuły.

Ostatnio pojawił się natomiast projekt, aby wejść w polskie realia i literaturę, szerząc wartości patriotyczne. Spotkania takie podporządkowane byłyby głównie celom edukacyjnym, gdyż – jak wiemy – w szkole o wielu rzeczach się nie mówi, a przecież – nasza historia i kultura bez odświeżania ich i upamiętniania zaczynają umierać. Warto zatem, szczególnie w tych globalizujących czasach, zadbać nie tylko o gospodarkę, lecz także o utrwalenie naszej polskiej odrębności kulturowej. Bowiem to ona gwarantuje nam i tożsamość narodową, i poczucie zakorzenienia niezbędne dla mocnej tożsamości indywidualnej.

Z ARCHIWUM PIWNICY DUCHOWEJ

Historia Piwnicy Duchowej sięga początku lat 90., kiedy to w tym niezwykłym miejscu zaczęły odbywać się aktorskie czytania ksiąg biblijnych i pism mistycznych reżyserowane przez Przemysława Basińskiego. Pierwszym z nich była interpretowana przez Sławę Kwaśniewską *Pieśń nad pieśniami* – jak czytamy w recenzji umieszczonej w „Dzienniku Poznańskim” w grudniu 1991 roku – odbierana jako spowiedź dojrzałej kobiety z młodości.

Zamieszczone tu recenzje, wspomnienia i fotografie dają obraz Piwnicy Duchowej jako swego rodzaju kolebki, w której mogły pojawiać się i rozwijać rozmaite talenty oraz pomysły. Na załączonych fotografiach możemy ujrzeć twórców dzisiaj cieszących się uznaniem i dorobkiem.

Choć zmieniały się formy spotkań, inspiracje i tematyka, to ważna i cenna jest niezmienna stała i wspierająca obecność ojca Wojciecha Ciarka, inicjatora Piwnicy Duchowej, nad którą do dziś sprawuje pieczę – ufny w głęboki sens dialogu Kościoła ze sztuką.

Recenzje

Gdy musisz pytać czym jest sztuka, nigdy się nie dowiesz. To zdanie wyraża bardzo istotną prawdę. Wiadomo przecież, że artyści z rozmysłem replikują swe własne dzieła, bądź wręcz kopiują innych w celu wypracowania techniki tworzenia. Bó technika, choć brzmi to nie ładnie, stanowi o artyście. Nieprawdą jest, że każdy może namalować " Słoneczniki ". Każdy widzi kwiaty, ale nie każdy widzi je tak samo.

Krzysztof Kubaczewski należy do tych artystów, którzy z pokorą uczą się cały czas, ciągle myśląc, że to jeszcze nie ten moment, aby objawić się jako twórca w pełni oryginalny. Dlatego chyba wybrał on materię najtrudniejszą : ikony i portrety trumienne. Wydaje się, że d z i s i a j w tym akurat gatunku nic swojego powiedzieć się nie da. Ani my prawosławni, a i niegdysiejsze konterfekty zmarłych zastąpiły dzisiaj zdjęcia.

Zestaw prac obecnej wystawy kładzie kłam zej obiegowej opinii. Krzysztof Kubaczewski osiągnął bardzo wiele nie tylko w dziedzinie technicznej. Malować - jak widać - potrafi. Prezentowane ikony i szlacheckie konterfekty to już zapowiedź dojrzałego artysty, panującego nad materią dzieła. Kubaczewski potrafił nasycić poszczególne obrazy własną indywidualnością, lekko jedynie zaznaczoną, by nie być posądzonym o epatowanie sobą widza. W przypadku portretów trumiennych artysta puszcza do nas " perskie oko " - tutaj drobna zmianka w herbie, tutaj nazwisko, które sugeruje, iż nie wszystko jest kopia. Kolorystyczny wachlarz w przypadku ikon jest imponujący - od mrocznych do jaskrawych. Wszystko to nadaje wystawie element dynamiki, widz nie powinien się nudzić, gdyż bywa zaskakiwany.

Gorąco polecam zwiedzenie tej niezwykłej wystawy.

Wojciech J. Burszta

Teatr szczególny

Piwnica podkościelna. Surowe, ceglane sklepienie; pobielane nisze, na jednej z nich skromny krzyż. W tle kurtyna, zamykająca sklepienie łukiem przejście do dalszych krużganków. Oto sceneria, w której żyje szczególnie teatr u o.o. Karmelitów Bosych na Wzgórzu św. Wojciecha.

Od grudnia 1991 r. działa tu eksperymentalny teatr pod nazwą Piwnica Duchowa - teatr chrześcijańskiego rytu, wykreowany przez poznańskiego reżysera Przemysława Basińskiego. Basiński jest reżyserem poszukującym nie tylko nowych tematów, ale i środków oddziaływania na duchową wyobraźnię widzów. Najpierw na scenie bydgoskiej i gdyńskiej wyręczył, pokazane także u poznańskich Karmelitów, „Dialogi karmelitańskie” według G. Bernanosa, usiłując przybliżyć świat ukrywający się za kratą klauzury, zdefiniować jego ducha i pojąć motywację wyborów. Do atmosfery karmelitańskiego świata powrócił w Bożonarodzeniowym spektaklu kolejowym, w którym sygnał po XVII/XVIII - wieczne kantyczki karmelitańskie i steatralizował rytuał zakonny.

W krużgankach karmelitańskiego podziemia żyje teatr mówiony - m. in. słowami Pisma Świętego. Mówienie czy czytanie samo w sobie pozbawione jest dramatycznego nerwu, dlatego żyje teatralnie poprzez wewnętrzny dialog prowadzony przez aktora z Autorem. Toteż kiedy Sława Kwaśniewska czytała „Pieśni nad Pieśniami”, toczyła się rozmowa o miłości i jej racjach w konfrontacji z materią ludzkiego doświadczenia. Kazimiera Nogajówna natomiast w „Nocy ciemnej” mówiła słowami karmelitanki Edyty Stein o przeżyciach duchowych i powołaniu, próbując zrozumieć i to zrozumienie przekazać widzom.

Ostatni, poniedziałkowy spektakl „W porę, nie w porę” oparty był na Listach św. Pawła, które czytał Mariusz Sabiniewicz. Świadomym zamysłem reżysera,

inspiratora tego teatru czytanego, jest desakralizacja tekstu. Służy temu cała inscenizacja. Oto młody człowiek „na luzie” z walkmanem na uszach. Z torby wydobywa gazety, ilustrowane pisma i zapalając papierosa znużony przerzuca je. Z jednego z nich wypadają na podłogę zapisane kartki, przydeptane nieuważną nogą. W pewnej chwili aktor zatrzymuje wzrok na porzuconych kartkach. Zaczyna czytać. Między lykiem coca-coli a zaciągnięciem się papierosem, padają słowa św. Pawła z listów do Tymoteusza, Rzymian... Aktor czyta zwyczajnie, jak list wyjęty ze skrzynki, początkowo obojętnie, następnie z rosnącym, niestety wyraźnie pozorowanym, zainteresowaniem.

Reżyser świadomie eksperymentuje. Oto profan czyta „święty” tekst, odzierając go z balastu sakralnej stylizacji i sztafardu liturgicznego rytuału. Desakralizacja daje szczególny efekt. Wprawdzie bronią się, przeniesione poprzez wieki uniwersalia, ale sprzeciw budzi agresywny a nawet trywialny ton tekstu, ujawniający się przy odrzuceniu warstwy sacrum, w jaki wyposażyła je tradycja. Kontrolę efektu eksperymentu, reżyser pozostawia widzom.

A więc tylko tyle daje się wysłyszeć z tekstów, gdy odsakralizuje się sposób ich przekazywania? A może aż tyle człowiek końca XX wieku zdolny jest wysłyszeć ze świętych ksiąg, gdy znów staje u początku drogi? Czy słowa św. Pawła trafiają w w nasz czas, w porę czy nie w porę? Na pytanie to nie znalazłam odpowiedzi, twórcy spektaklu bowiem uchylili się od podjęcia dyskursu z Autorem.

R. Dabertowa

„W porę, nie w porę” — monodram według Listów św. Pawła w wykonaniu Mariusza Sabiniewicza aktora Teatru Nowego w Poznaniu. Wybór tekstów o. Wojciech Ciak OCD, adaptacja i reżyseria - Przemysław Basiński. Piwnica Duchowa, Klasztor o.o. Karmelitów Bosych.

PIWNICA DUCHOWA

z cyklu **KINO DUCHOWE**

zaprasza na
projekcję filmu
w reżyserii

PILECKI

Mirosława Krzyszkowskiego

Spotkanie z Reżyserem poprowadzą
Wanda Różycka-Zborowska i Dariusz Kucharski

Karmelitańskie Centrum Duchowości
Klasztor Karmelitów Bosych
Poznań, ul. Działowa 25 | www.karmelici.info

24 listopada — wtorek, godz. 19.00

Samotnia św. Rafała

POZnań*

*Miasto know-how

* Dofinansowano ze środków Miasta Poznania

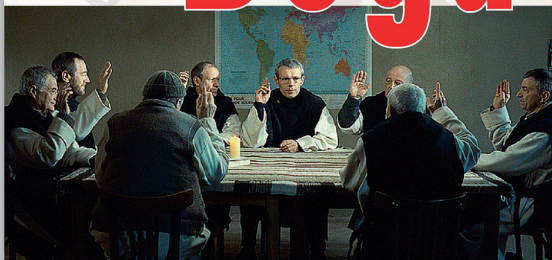

PIWNICZA DUCHOWA

z cyklu **KINO DUCHOWE**

zaprasza na
projekcję
filmu
Xaviera
Bauevois

Ludzie Boga

Wybrany i komentowany przez prof. Bronisławę Stołarską (UŁ)
Spotkanie prowadzi Wanda Różycka-Zborowska

Karmelitańskie Centrum Duchowości
Klasztor Karmelitów Bosych
Poznań, ul. Działowa 25 | www.karmelici.info

15 grudnia — wtorek, godz. 19.15
Samotnia

POZnań*
*Miasto know-how

* Dofinansowano ze środków Miasta Poznania

PIWNICZA DUCHOWA

ZAPRASZA NA KONCERT
POŚWIĘCONY
ŚW. TERESIE OD JEZUSA

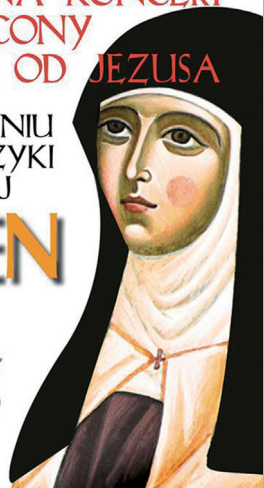
W WYKONANIU
ZESPOŁU MUZYKI
SAKRALNEJ

LUMEN

**Bóg
sam
wystarcza**

WTOREK – 13X 2015, godz. 19.15

Kościół Karmelitów Bosych w Poznaniu - ul. Działowa 25

Mariusz Sabiniewicz w inscenizacji *Śmierć Józefa*.

Mariusz Sabiniewicz w inscenizacji *W porę, nie w porę*

Koncert Jerzego Filara.

Recital flamenco.

Prelekcja Wiesny Mond-Kozłowskiej.

o. Wojciech Ciak OCD – pomysłodawca i opiekun Piwnicy Duchowej (lata 90.).